

Міністерство освіти і науки України
ВСП "Любешівський технічний фаховий коледж Луцького НТУ"

Циклова методична комісія викладачів математичних та природничо-наукових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з навчальної роботи
Герасимик — Чернова Т.П.
“01” 09 2001 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни

Захист України (Основи медичних знань)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 19 Архітектура та будівництво
Спеціальність 192 Будівництво та цивільна інженерія

Любешів

Робоча навчальна програма з дисципліни Захист України(Основи медичних знань)
(наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
для студентів I курсу:

галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 071 Облік і оподаткування

галузі знань 19 Архітектура та будівництво
спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія

Розробник: Бущук В.Я.- викладач вищої категорії, старший вчитель

Робочу навчальну програму розглянуто та схвалено на засіданні циклової методичної комісії
викладачів математичних та природничо-наукових дисциплін

Протокол № 1 від "01" 2022 року
Голова циклової методичної комісії: Л.І.
(ініціали)

(Остимчук А.В.)
(прізвище та ініціали)

Робочу навчальну програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної ради

Протокол №1 від " " 20__ року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вивчення предмета «Захист України(Основи медичних знань)» спрямоване на всебічний розвиток, навчання, виховання, виявлення обдарувань, соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти упродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповіальноті, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля, спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству.

Провідним чинником розвитку такої особистості є формування умінь застосовувати знання у реальних життєвих умовах, під час розв'язку практичних завдань та здатності визначати і обґрунтовувати власну життєву позицію.

Навчальний предмет «Захист України(Основи медичних знань)» вивчається на підставі діючого законодавства та є базовим навчальним предметом

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		дenna форма навчання нормативна	
	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування 19 Архітектура та будівництво Спеціальність: 071 Облік і оподаткування 192 Будівництво та цивільна інженерія		
Загальна кількість годин - 105		Рік підготовки 1-й - Семестр 1-й 2-й Лекції 31- год. 26 - год. Семінарські 3- год. 2 - год. Практика в лікарні - 18 - год. Самостійна робота 14 - год. 9 - год. Контрольні завдання: 2 - год. Вид контролю: залік	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 (I семестр), 2 (II семестр) самостійної роботи студента — 0,7	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр		

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: дати студентам знання з освоєння прийомів першої допомоги потерпілим від нещасних випадків і хворим з гострими захворюваннями, навчання навичкам виконання різних процедур по допомозі хворим, а також знайомство з основними соціально- медичними проблемами здоров'я населення.

Завдання курсу:

Методичні: викласти теоретичні основи першої допомоги при різноманітних невідкладних станах, гострих захворюваннях; сприяти засвоєнню принципів профілактичних заходів та методологічних особливостей застосування отриманих знань на практиці.

Пізнавальні: дати уявлення про сучасний стан розвитку основ медичних знань; озброїти знаннями закономірностей змін у стані здоров'я хворих, факторах соціально-економічного, біологічного, антропогенного, медичного характеру, що впливають на нього.

Практичні: дати змогу опанувати практичними навичками з даної дисципліни, які необхідні для того, щоб на науковій основі організувати процес надання першої медичної допомоги, обирати ефективні форми проведення профілактичних заходів та занять, що поліпшують стан хворих.

Перелік знань та умінь студентів

Студенти повинні знати:

- медицина: визначення, завдання, розділи; фактори, що впливають на здоров'я людини; історія розвитку медицини.

- поняття про травму та її класифікацію; переломи й вивихи: симптоми, перша допомога на місці події; види й причини переломів, можливі ускладнення; транспортна іммобілізація стандартними й імпровізованими шинами, пов'язками;

- види зовнішньої кровотечі; накладення асептичної пов'язки у сполученні з піднесеним положенням при венозній кровотечі; пальцеве притиснення артерій при їхньому ушкодженні до підлягаючої кістки; максимальне згинання в суглобах

ушкодженої кістки; закручення;

- основні види поранень та основні принципи лікування ран; особливості поранень м'яких тканин голови, пошкоджень головного мозку, шиї, грудної клітини, серця, живота, хребта; перша допомогу при них;

- основні поняття десмургії, асептики та антисептики; види пов'язок і правила накладення на голову і грудну клітину; основні види пов'язок на живіт, паху, пальцях, кисті; основні види пов'язок на проміжності та нижніх кінцівках;

- реаніматологія: основні поняття; шок: класифікація, симптоми; реанімаційні заходи на місці випадку;

- основні види гострих захворювань легень, серця; основні види гострих гнійних захворювань шкіри; основні види антропонозних повітряно-краплинних і кишкових інфекцій: причини, симптоми; основні види венеричних захворювань: характеристики збудників, клінічні прояви, профілактика.

- основні види отруєнь та принципи їх профілактики та першої допомоги; основні види зооантропонозів: основні симптоми, лікування, профілактика.

Студенти повинні вміти:

- надати першу невідкладну допомогу при виникненні помилкового крупу, нападу бронхіальної астми, гострої судинної недостатності, гіпертонічного кризу, нападу стенокардії, «гострого живота», епілептичного й істеричного припадку, гострих отруєнь, алергічних реакцій, при закритих і відкритих ушкодженнях, при травматичному шоку, при опіках і відмороженнях, при укусах тварин і комах, при влученні стороннього предмета в око, вухо, горло й ніс;

- проводити непрямий масаж серця;

- проводити штучну вентиляцію легенів;

- накладати джгут та імпровізований джгут; закручення при кровотечах;

- **накладати** бинтові пов'язки на різні ділянки тіла;

- накладати імпровізовані шини;

- забезпечити іммобілізацію при ушкодженнях кісток таза й хребта;

- забезпечити безпечну доставку хворого й потерпілого в лікувальну установу.

3.Характеристика умов навчання

Умови навчання забезпечують ефективне засвоєння студентами програмового матеріалу та відповідають вимогам щодо безпеки життедіяльності учасників навчального процесу.

Зміст усіх практичних робіт добирається таким чином, щоб тривалість роботи за комп'ютером, з підручником відповідала чинним санітарно-гігієнічним нормам.

Методика проведення кожного уроку визначається викладачем.

Обов'язковою передумовою успішного виконання вимог Програми є практична діяльність студентів на кожному занятті, необхідною передумовою якої є індивідуальні завдання.

Обладнання навчального кабінету відповідає технічним, санітарно-гігієнічним, педагогічним вимогам, які викладені у “Положенні про кабінет “Захисту України” загальноосвітнього навчального закладу”, Державних санітарних правил та норм щодо влаштування і обладнання навчального кабінету.

4. Структура навчальної программи

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності	Зміст навчального матеріалу
1	2
Вступне заняття	
Знаннєвий компонент: розуміє роль і місце військово-патріотичного виховання у системі патріотичного виховання молоді; характеризує вимоги Конституції України щодо захисту України, свої обов'язки у разі виникнення загрози суверенітету та територіальної цілісності України, поняття національної безпеки держави; розуміє значення предмета «Захист України» у власному житті та для суспільства Ціннісний компонент виконує обов'язки та правила поведінки на заняттях.	Військово-патріотичне виховання – складова національно-патріотичного виховання молоді. Підготовка до захисту України - обов'язок кожного громадянина. Зміст програми предмета «Захист України», завдання кожного розділу, порядок проведення занять. Обов'язки та правила поведінки учнів на уроках.
Розділ VII. Домедична допомога	
Тема 1. Базова підтримка життя	
Знаннєвий та діяльнісний компонент: знає алгоритм дій з постраждалим без свідомості володіє основними правилами проведення реанімації знає порядок проведення реанімації. володіє маніпуляціями відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів вміє проводити непрямий масаж серця і штучне дихання знає як користуватись автоматичним зовнішнім дефібрилятором. вміє розмістити постраждалого без свідомості у відновлювальну позицію Ціннісний компонент дотримується правил безпеки під час реанімаційних заходів	Рятувальний ланцюжок при раптовій зупинці серця. Алгоритм дій. Основні правила та порядок проведення реанімації. Звільнення дихальних шляхів від сторонніх предметів – западання язика, нижньої щелепи, слизу, води тощо – та відкриття верхніх дихальних шляхів (підняти підборіддя та висунути нижню щелепу). Штучне дихання (вентиляція легенів) – його різновиди, методика та техніка проведення штучної вентиляції легенів. Непрямий масаж серця, як спосіб відновлення діяльності серцево-судинної системи, методика його виконання. Застосування автоматичного зовнішнього дефібрилятору. Техніка проведення реанімаційних заходів одним та двома рятівниками.
Тема 2. Надання домедичної допомоги при кровотечах	

<p>Знаннєвий та діяльнісний компонент:</p> <p>знає види кровотеч; основні принципи невідкладної допомоги</p> <p>дотримується правил особистої безпеки</p> <p>знає алгоритм дій при кровотечі</p> <p>вміє розпізнати кровотечу, що загрожує життю</p> <p>розуміє важливість негайної реакції на кровотечу, що загрожує життю</p> <p>знає способи зупинки кровотечі</p> <p>застосовує прямий тиск на рану</p> <p>володіє технікою накладання турнікета на верхні та нижні кінцівки.</p> <p>вміє проводити тампонування рані</p> <p>володіє методами виносу та переміщення поранених</p> <p>Ціннісний компонент:</p> <p>дотримується правил безпеки під час надання домедичної допомоги при кровотечах.</p>	<p>Види кровотеч. Неконтрольована кровотеча як найбільш поширенна причина серед попереджуvalьних смертей після травматичного ушкодження.</p> <p>Алгоритм дій при кровотечі.</p> <p>Техніка застосування прямого тиску на рану.</p> <p>Техніка накладання турнікета на верхні та нижні кінцівки.</p> <p>Техніка тампонування рані.</p> <p>Техніка накладання давлячої пов'язки.</p> <p>Техніка накладання пов'язок на голову, передпліччя, ліктьовий та плечовий суглоби, колінний та гомілковостопний суглоби.</p> <p>Техніка виносу поранених.</p>
---	---

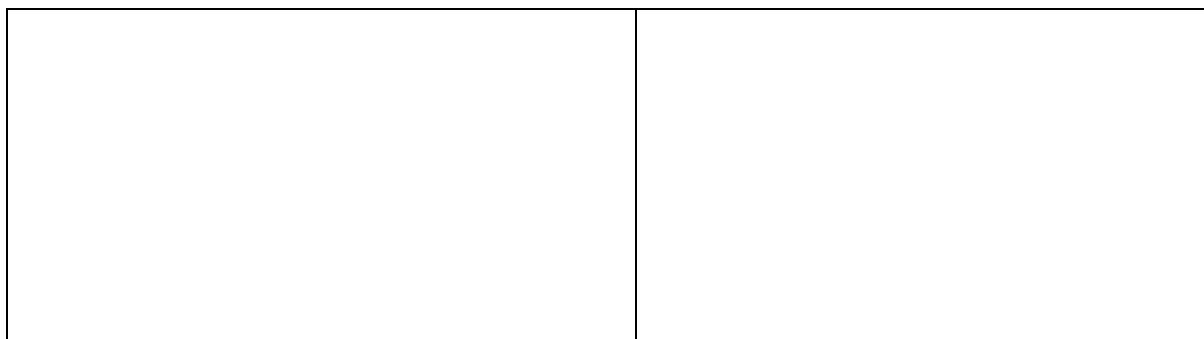
Розділ VII. Домедична допомога

Тема 1. Базова підтримка життя

<p>Знаннєвий та діяльнісний компонент:</p> <p>знає алгоритм дій з постраждалим без свідомості володіє основними правилами проведення реанімації.</p> <p>знає порядок проведення реанімації.</p> <p>володіє маніпуляціями відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів</p> <p>вміє проводити непрямий масаж серця і штучнедихання</p> <p>знає правила користування автоматичним зовнішнім дефібрилятором.</p> <p>вміє розмістити постраждалого без свідомості у відновлювальну позицію</p> <p>Ціннісний компонент</p> <p>дотримується правил безпеки під часреанімаційних заходів.</p>	<p>Алгоритм дій при раптовій зупинці серця.</p> <p>Основні правила та порядок проведення реанімації.</p> <p>Звільнення дихальних шляхів від сторонніх предметів – западання язика, нижньої щелепи, слизу, води тощо – та відкриття верхніх дихальних шляхів (піднести підборіддя та висунути нижню щелепу) Штучне дихання – його різновиди, методика та техніка проведення штучної вентиляції легенів. Непрямий масаж серця, як спосіб відновлення діяльності серцево-судинної системи, методика його виконання.</p> <p>Застосування автоматичного зовнішнього дефібрилятору.</p> <p>Техніка проведення реанімаційних заходів одним та двома рятівниками.</p>
---	---

Тема 2. Надання домедичної допомоги при кровотечах

<p>Знаннєвий та діяльнісний компонент:</p> <p>знає: види кровотеч; основні принципи невідкладної допомоги</p> <p>дотримується правил особистої безпеки</p> <p>знає алгоритм дій при кровотечі</p> <p>вміє розпізнати кровотечу, що загрожує життю розуміє важливість негайної реакції на кровотечу, що загрожує життю</p> <p>знає способи зупинки кровотечі</p> <p>застосовує прямий тиск на рану</p> <p>володіє технікою накладання турнікета на верхніта нижні кінцівки.</p> <p>вміє проводити тампонування рані</p> <p>володіє методами виносу та переміщення поранених</p> <p>Ціннісний компонент:</p> <p>дотримується правил безпеки під час надання домедичної допомоги при кровотечі</p>	<p>Види кровотеч.</p> <p>Ознаки життє загрозливої зовнішньої кровотечі.</p> <p>Зупинка кровотеч, що загрожують життю.</p> <p>Алгоритм дій при кровотечі.</p> <p>Техніка застосування прямого тиску нарану</p> <p>Техніка накладання турнікета на верхніта нижні кінцівки.</p> <p>Техніка тампонування рані.</p> <p>Техніка накладання давлячої пов'язки. Техніка виносу поранених.</p> <p>Техніка накладання пов'язок на голову, передпліччя, ліктьовий та плечовий суглоби, колінний та гомілковостопний суглоби.</p>
---	--

Тема 3. Надання допомоги пораненим в умовах бойових дій

<p>Знаннєвий та діяльнісний компонент:</p> <p>розуміє особливості та відмінності надання допомоги в цивільних і тактичних умовах.</p> <p>розділяє етапи надання домедичної допомоги.</p> <p>дотримується плану дій під час надання допомоги під активним вогнем супротивника. вміє розпізнати ознаки кровотечі, що загрожує життю.</p> <p>володіє методами виносу та переміщення поранених та вміє зупинити кровотечу, що загрожує життю, на етапі надання допомоги під активним вогнем противника.</p> <p>знає алгоритм дій на етапі допомоги в зоні тактичних умов.</p> <p>володіє технікою зупинки кровотеч, що загрожують життю.</p> <p>володіє маніпуляціями відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів</p> <p>вміє проводити повний огляд грудної клітки та використовувати оклюзійні наклейки.</p> <p>вміє розпізнати ознаки напруженого пневмотораксу.</p> <p>розуміє необхідність виявлення та зупинки інших зовнішніх кровотеч.</p> <p>вміє розпізнати дві головні ознаки геморагічного шоку в пораненого.</p> <p>вміє надати домедичну допомогу при переломах, опіках, відмороженнях.</p> <p>володіє технікою накладання шин.</p> <p>визначає необхідність прийому набору пігулок для пораненого.</p> <p>розуміє необхідність заходів з попередження гіпотермії.</p> <p>розуміє важливість заповнення</p>	<p>Вступ до курсу тактичної медицини. Причини попереджуваних смертей при бойовій травмі. Етапи надання домедичної допомоги</p> <p>Надання допомоги на етапі під вогнем (CUF, Care Under Fire)</p> <p>План дій на етапі під вогнем. Техніка виносу пораненого з небезпечної зони</p> <p>Ознаки життєзагрозливої зовнішньої кровотечі. Застосування турнікетів для кінцівок. Само- і взаємодопомога</p> <p>Надання домедичної допомоги в зоні тактичних умов (TFC, Tactical Field Care)</p> <p>Послідовність дій за алгоритмом «MARCH». Загальні причини зміни стану свідомості.</p> <p>Вміст та умови використання засобів аптечки військової індивідуальної типу NATO/IAK</p> <p>Зупинка кровотеч, що загрожують життю. Принцип тампонування ран. Використання рекомендованих гемостатичних засобів.</p> <p>Використання компресійної пов'язки. Прямий тиск на рану. Відновлення та забезпечення прохідності дихальних шляхів. Виведення нижньої щелепи. Безпечне введення носового (назофарингеального) повітроводу. Визначення показань до проведення екстреного відновлення прохідності дихальних шляхів з допомогою хірургічного втручання (крікотиреотомії)</p> <p>Проникаючі поранення грудей.</p> <p>Огляд грудної клітки. Використання герметизуючих (оклюзійних) наклейок. Поранення легень.</p> <p>Напружений пневмоторакс</p> <p>Повний огляд пораненого, зупинка всіх інших видів зовнішніх кровотеч. Тактично значущі ознаки шоку в поранених</p> <p>Надання домедичної допомоги при переломах, опіках, відмороженнях, проникаючому</p>
---	--

<p>документації пораненого та підготовки до евакуації.</p>	<p>пораненні ока. Накладання шин. Застосування жорсткого щитка при травмі ока. Загальновійськовий набірпігулок Попередження гіпотермії та виявлення ознак черепно-мозкової травми Підготовка до евакуації. Документація.</p>
--	--

Розділ VII. Домедична допомога

Тема 3. Домедична допомога в умовах бойових дій (тактична медицина)	
<p>Знаннєвий та діяльнісний компонент:</p> <p>вміє переводити пораненого в положення на боці (животі);</p> <p>володіє навичками зупинки кровотечі з ран шиї, тулуба, кінцівок, за допомогою спеціальних джгутів.</p> <p>вміє застосувати на практиці різні способи транспортування потерпілих при різноманітних ушкодженнях.</p> <p>Знаннєвий та діяльнісний компонент Учень (учениця):</p> <p>виконує алгоритм первинного огляду пораненого;</p> <p>визначає ознаки життя;</p> <p>вміє накладати пов'язки на грудну клітку, голову, живіт, джгут на кінцівки;</p> <p>володіє навичками зупинки кровотечі з ранами тулуба за допомогою гемостатичних засобів та кровотечі з ранами кінцівки за допомогою спеціальних перев'язувальних пакетів</p>	<p>Надання домедичної допомоги в секторі обстрілу. Алгоритм надання домедичної допомоги у секторі обстрілу. Зупинка кровотечі з ран шиї, тулуба, верхньої та нижньої кінцівок. (самодопомога-взаємодопомога). Зупинка кровотечі за допомогою спеціальних джгутів (самодопомога-взаємодопомога) Способи та правила транспортування потерпілих при різноманітних ушкодженнях.</p> <p>Надання допомоги в секторі тактичних умов.. Алгоритм з надання домедичної допомоги у секторі укриття. Первинний огляд пораненого, визначення ознак життя. Переведення в стабільне положення. Накладання пов'язки на грудну клітку, голову, живіт.</p> <p>Накладання турнікету (джгута) на кінцівки. Зупинка кровотечі з ранами тулуба за допомогою гемостатичних засобів (само- та взаємодопомога).</p> <p>Зупинка кровотечі з ранами кінцівки за допомогою спеціальних перев'язувальних пакетів (само-та взаємодопомога).</p>

**5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ЗАХИСТ ВІТЧИЗНИ” (ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАНЬ)**

№ з/п	Назви розділів, тем	К-сть годин	Навчально-тренувальні заняття
----------	---------------------	-------------	-------------------------------

		Разом	Лекції	Самостійна робота	
	Вступний урок	1	1		
	Розділ I. Основи медичних знань і домедичної допомоги	60	40	14	6
1	Тема 1. Основи законодавства України щодо охорони здоров'я людини	1	1		
2	Тема 2. Надання домедичної допомоги при раптовій зупинці серця.	7	7		
3	Тема 3. Домедична допомога при порушенні прохідності дихальних шляхів та інших невідкладних станах.	4	4		
4	Тема 4. Загальні поняття про травму. Механізм травми.	5	5		
5	Тема 5. Надання домедичної допомоги при кровотечах.	7	7		
6	Тема 6. Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок.	7	7		
7	Тема 7. Домедична допомога при опіках, тепловому та сонячному ударі, обмороженні, електротравмах, утопленні.	16	5	8	3
8	Тема 8. Отруєння. Домедична допомога при отруєннях, укусах комах, змій та диких тварин.	13	4	6	3
	Розділ 2. Основи цивільного захисту	18	15	3	0
1	Тема 1. Нормативно-правова база цивільного захисту	1	1		
2	Тема 2. Надзвичайні ситуації природного, техногенного, воєнного і соціально-політичного характеру	5	5		
3	Тема 3. Основні способи захисту населення в надзвичайних ситуаціях	8	6	2	
4	Тема 4. Основи рятувальних та інших невідкладних робіт	4	3	1	
	Розділ 3. Міжнародне гуманітарне право (МГП) про захист цивільного населення	6	3	3	0
1	Тема 1. Основні положення МГП	2	1	1	

2	Тема 2. Застосування МГП	2	1	1	
3	Тема 3. Засоби і методи ведення воєнних дій	2	1	1	
	Розділ 4. Домедична допомога в умовах бойових дій (тактична медицина)	20	5	3	12
1	Тема 1. Основні принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій.	2	1	1	
2	Тема 2. Надання допомоги на етапі під вогнем.	6	1	1	4
3	Тема 3. Надання допомоги в зоні тактичних умов.	8	1	1	6
	Контроль практичних навичок	4	2		2
	Разом	105	64	23	18

**Тематичний план лекцій навчальної дисципліни
“Захист Вітчизни (Основи медичних знань)”**

№	Тема лекції	
	Тема 1. Основи законодавства України щодо охорони здоров'я людини Основні документи нормативно-правової бази щодо захисту життя і здоров'я людини	2

	<p>в Україні.</p> <p>Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Закон України «Про екстрену медичну допомогу». Аналіз стану здоров'я людей в Україні.</p> <p><i>Основні принципи охорони здоров'я України.</i></p>	
	<p>Тема 2. Надання домедичної допомоги при раптовій зупинці серця</p> <p>Рятувальний ланцюжок при раптовій зупинці серця. Алгоритм дій проведення серцево-легеневої реанімації .</p>	1
	<p><i>Основні правила та порядок проведення реанімації. Звільнення дихальних шляхів від сторонніх предметів – западання язика, нижньої щелепи, слизу, води тощо – та відкриття верхніх дихальних шляхів (підняття підборіддя та висунуття нижньої щелепи).</i></p>	2
	<p><i>Штучне дихання – його різновиди, методика та техніка проведення штучної вентиляції легенів. Непрямий масаж серця, як спосіб відновлення діяльності серцево-судинної системи, методика його виконання. Застосування автоматичного зовнішнього дефібрилятору.</i></p>	2
	<p>Техніка проведення реанімаційних заходів одним та двома рятівниками. Правила виклику бригади екстремої медичної допомоги.</p> <p><i>Визначення, усунення та запобігання головних факторів, які загрожують життю постраждалого та оточуючих.</i></p>	2
	<p>Тема 3. Домедична допомоги при порушенні прохідності дихальних шляхів та інших невідкладних станах</p> <p>Причини порушення прохідності дихальних шляхів. Основні прояви повної та неповної непрохідності верхніх дихальних шляхів. Алгоритм відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів. Прийом Хеймліка.</p>	2
	<p><i>Алгоритм надання допомоги при втраті свідомості. Послідовність надання допомоги при різкому погіршенні загального стану. Основні причини виникнення судом, прояви, послідовність надання домедичної допомоги.</i></p>	2
	<p>Тема 4. Загальні поняття про травму. Механізм травми</p> <p><i>Поняття про травму. Види та класифікація травм.</i></p>	1
	<p><i>Типи травм при дорожньо-транспортних пригодах та падінні з висоти. Поняття про тупу та проникачу травму. Вплив мінно-вибухової травми на організм людини.</i></p>	2
	<p><i>Основні ознаки травм голови. Основні ознаки травм грудної клітки. Основні ознаки травм живота. Основні ознаки травм скелетно-м'язової системи. Правила поведінки при знаходженні у потенційно небезпечному місці та при виявленні небезпечних предметів.</i></p>	2
	<p>Тема 5. Надання домедичної допомоги при кровотечах</p> <p>Види кровотеч. Ознаки та швидке розпізнавання загрозливої для життя кровотечі.. Алгоритм дій при кровотечі.</p>	1
	<p><i>Техніка застосування прямого тиску на рану Техніка накладання турнікета на верхні та нижні кінцівки.</i></p>	2
	<p><i>Техніка тампонування рані.</i></p>	2
	<p><i>Техніка накладання компресійної пов'язки.</i></p>	2
	<p>Тема 6. Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок</p> <p>Поняття про переломи кісток, їх класифікація. Ознаки переломів.</p>	1
	<p><i>Вивихи суглобів, їх класифікація. Ознаки вивихів. Порядок надання домедичної допомоги при переломах і вивихах</i></p>	2
	<p><i>Особливості накладання шин на верхню та нижню кінцівки. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі голови.</i></p>	2
	<p><i>Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі хребта. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі грудної клітки. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі живота. Порядок надання допомоги при травмі очей. Тренування у наданні допомоги при переломах.</i></p>	2
	<p>Тема 7. Домедична допомога при опіках, тепловому та сонячному ударі, обмороженні, електротравмах, утопленні</p>	1

	<p><i>Поняття про опіки. Характеристика термічних та хімічних опіків. Домедична допомога при термічних та хімічних опіках.</i></p>	
	<p><i>Тепловий та сонячний удар, причини їх виникнення та симптоми розвитку. Домедична допомога при тепловому та сонячному ударах. Обмороження та його періоди. Класифікація обмороження. Домедична допомога при обмороженнях.</i></p>	2
	<p><i>Дія електричного струму на організм людини. Електротравма. Надання домедичної допомоги при ураженні електричним струмом. Ураження блискавкою. Домедична допомога при ураженні блискавкою. Правила безпеки під час допомоги при ураженні електричним струмом і блискавкою. Домедична допомога постраждалому при утопленні.</i></p>	2
	<p>Тема 8. Отруєння. Домедична допомога при отруєннях, укусах комах, змій та диких тварин <i>Поняття про отруту і отруєння. Причини та способи потрапляння отрути до організму, шляхи її виведення. Основні ознаки та класифікація отруєнь. Характеристика побутових і виробничих отруєнь. Загальні принципи надання домедичної допомоги при отруєнні.</i></p>	2
	<p><i>Особливості функціонального отруєння нейротропними препаратами, алкоголем та нікотином. Отруєння речовинами, що є хімічною зброєю. Заходи безпеки під час надання домедичної допомоги. Отруйні комахи та наслідки їх укусів. Клінічна картина дії отрути комах. Укуси отруйних змій. Симптоми загального отруєння від укусу змій. Домедична допомога. Укуси диких тварин, особливості надання домедичної допомоги</i></p>	2
	<p>Тема 1. Нормативно-правова база цивільного захисту <i>Єдина державна система цивільного захисту та її складові. Законодавче та нормативно-правове забезпечення її функціонування.</i></p>	1
	<p>Тема 2. Надзвичайні ситуації природного, техногенного, воєнного і соціально-політичного характеру <i>Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Загальні ознаки надзвичайних ситуацій. Рівні надзвичайних ситуацій.</i></p>	
	<p><i>Джерела небезпечних ситуацій у військовий час. Надзвичайні ситуації, які характерні для регіону, їх наслідки для життедіяльності населення та суб'єктів господарювання.</i></p>	2
	<p><i>Потенційно небезпечні об'єкти міста (району) та їх коротка характеристика. Попередження виникнення можливих надзвичайних ситуацій.</i></p>	2
	<p>Тема 3. Основні способи захисту населення в надзвичайних ситуаціях <i>Основні принципи щодо захисту населення. Повідомлення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій та постійного його інформування про наявну обстановку. Навчання населення вмінню застосовувати засоби індивідуального захисту і діяти у надзвичайних ситуаціях.</i></p>	2
	<p><i>Укриття людей у сховищах, медичний, радіаційний та хімічний захист, евакуація населення з небезпечних районів. Спостереження та контроль за ураженістю навколошнього середовища, продуктів харчування та води радіоактивними, отруйними, сильнодіючими отруйними речовинами та біологічними препаратами. Порядок дій в умовах особливого періоду, під час артилерійського обстрілу, у натовпі, у разі виявленні підозрілого предмету. Надання екстремої психологічної допомоги (самодопомоги) при перебуванні в екстремічних ситуаціях.</i></p>	2
	<p><i>Складання та вміст тривожної валізи на випадок термінової евакуації або переходу до захисних споруд (підвальів, погребів тощо). Види терористичних проявів та способи дій терористів. Захист від терористичних проявів та дії населення в умовах надзвичайних ситуацій, пов'язаних з можливими терористичними проявами</i></p>	2
	<p>Тема 4 Основи рятувальних та інших невідкладних робіт <i>Характеристика зон стихійного лиха (ураганів, затоплень, пожеж, хімічного, радіаційного та бактеріологічного зараження тощо). Сутність, зміст і послідовність виконання рятувальних та інших невідкладних робіт..</i></p>	1
	<p><i>Заходи забезпечення рятувальних та інших невідкладних робіт. Заходи безпеки при проведенні рятувальних робіт. Розшук уражених у завалах, а також в будинках, які пошкоджені і горять. Способи рятування людей з-під завалів, з верхніх поверхів</i></p>	2

	напівзруйнованих будівель з використанням табельних і підручних засобів. Рятування людей із завалених і пошкоджених захисних споруд.	
	Тема 1. Основні положення МГП Історія виникнення МГП як галузі міжнародного публічного права. Призначення, сфера застосування МГП. Відмінність МГП від права людини. Принципи і норми МГП щодо захисту життя, інших прав цивільних осіб, захисту жертв збройних конфліктів. Женевські Конвенції 1949 року і Додаткові протоколи до них 1977 року – основні нормативно-правові акти МГП.	1
	Тема 2. Застосування МГП Захист цивільного населення, природного середовища та установок і споруд, які знаходяться захистом МГП. Спеціальний захист окремих категорій цивільного населення: захист жінок у випадку збройного конфлікту. Захист жертв війни – поранених, хворих і осіб, які зазнали аварії корабля. Захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту.	1
	Тема 3. Засоби і методи ведення воєнних дій Засоби ведення воєнних дій, що заборонені нормами МГП: конкретні види звичайної зброї небіркової дії і зброї, що спричиняє надмірні страждання й ушкодження. Заборонені методи (способи) воєнних дій у збройних конфліктах. Відповіальність держав і фізичних осіб за порушення міжнародного гуманітарного права	1
	Тема 1. Основні принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій. Тактична медицина Вступ до курсу тактичної медицини. Причини превентивних смертей при бойовій травмі. Етапи надання домедичної допомоги	1
	Тема 2. Надання домедичної допомоги в секторі обстрілу Надання допомоги на етапі під вогнем (CUF, Care Under Fire) План дій на етапі під вогнем. Техніка виносу пораненого з небезпечної зони. Ознаки життєзагрозливої зовнішньої кровотечі. Застосування турнікетів для кінцівок. Само- і взаємодопомога. Надання домедичної допомоги в зоні тактичних умов (TFC, Tactical Field Care)	1
	Тема 3. Надання допомоги в зоні тактичних умов Послідовність дій за алгоритмом «MARCH». Загальні причини зміни стану свідомості. Зупинка кровотеч, що загрожують життю. Принцип тампонування ран. Використання рекомендованих гемостатичних засобів. Використання компресійної пов'язки. Прямий тиск на рану Відновлення та забезпечення прохідності дихальних шляхів. Виведення нижньої щелепи. Безпечне введення носового (назофарингеального) повітроводу. Проникаючі поранення грудей. Огляд грудної клітки. Використання герметизуючих (оклюзійних) наклейок. Поранення легень. Напружений пневмоторакс Повний огляд пораненого, зупинка всіх інших видів зовнішніх кровотеч. Тактично значущі ознаки шоку в поранених Надання домедичної допомоги при переломах, опіках, відмороженнях, проникаючому пораненні ока. Накладання шин. Застосування жорсткого щитка при травмі ока. Загальновійськовий набір пігулок. Попередження гіпотермії та виявлення ознак черепно-мозкової травми <i>Підготовка до евакуації. Документація.</i>	1
	Контроль теоретичних навичок	2

Навчально-тренувальні заняття (збори)	
Розділ 1. Основи медичних знань і домедичної допомоги	
Тема 2. Надання домедичної допомоги при раптовій зупинці серця	
Діяльнісний компонент : знає алгоритм надання допомоги при раптовій зупинці серця; вміє визначати наявність дихання; володіє навиками проведення штучного дихання та зовнішнього масажу серця;	Особливості підтвердження зупинки серця. Алгоритм проведення серцево-легеневої реанімації. Алгоритм проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного дефібрилятора. Штучне дихання. Зовнішній масаж серця. Засоби, які використовуються при проведенні серцево-легеневої реанімації.

вміє використовувати автоматичний дефібрилятор при проведенні серцево-легеневої реанімації.	Надання постраждалому стабільного положення на боці.
Тема 3. Домедична допомоги при порушенні прохідності дихальних шляхів та інших невідкладних станах	
Діяльнісний компонент: вміє застосовувати на практиці методи відновлення прохідності дихальних шляхів за допомогою прийому Хеймліка.	Прийом Хеймліка, особливості використання.
Тема 5. Надання домедичної допомоги при кровотечах	
Діяльнісний компонент: знає ознаки різних видів кровотеч; вміє застосовувати кровоспинні джгути для зупинки масивної кровотечі; вміє тампонувати рані при вузлових кровотечах; знає особливості використання гемостатиків.	Способи зупинки зовнішньої артеріальної, венозної і капілярної кровотечі. Зупинка артеріальної кровотечі з кінцівок і вузлової кровотечі. Місця затискання артерій. Порядок застосування джгута для зупинки крові. Тампонування ран при вузловій кровотечі. Способи самодопомоги при зовнішніх кровотечах.
Тема 6. Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок	
Діяльнісний компонент: застосовує способи накладання шини з підручного матеріалу; вміє накладати шини на верхню та нижню кінцівки; надає домедичну допомогу при переломах та вивихах; вміє накладати пов'язки на рані грудної клітки; вміє накладати пов'язки на рані живота.	Заходи домедичної допомоги при переломах і вивихах. Особливості накладання шин на верхню та нижню кінцівки. Особливості накладання пов'язок на рані живота. Особливості накладання пов'язок на рані грудної клітки. Особливості переміщення постраждалих з травмами.
Розділ 4. Домедична допомога в бойових умовах	
Тема 2. Надання домедичної допомоги в секторі обстрілу	
Діяльнісний компонент: вміє переводити пораненого в положення на боці (животі); володіє навичками зупинки кровотечі з ран шиї, тулуба, кінцівок, за допомогою спеціальних джгутів.	Алгоритм з надання домедичної допомоги у секторі обстрілу. Переведення пораненого в положення на боці (животі). Зупинка кровотечі з ран шиї, тулуба, кінцівок. Зупинка кровотечі з ран верхньої та нижньої кінцівки кінцівок (взаємодопомога). Зупинка кровотечі за допомогою спеціальних джгутів (самодопомога).
Тема 3. Надання допомоги в зоні тактичних умов	
Діяльнісний компонент: вміє застосувати на практиці різні способи транспортування потерпілих при різноманітних ушкодженнях; виконує алгоритм первинного огляду пораненого; визначає ознаки життя; вміє накладати пов'язки на грудну клітку, голову, живот, джгут на кінцівки; володіє навичками зупинки	Способи та правила транспортування потерпілих при різноманітних ушкодження: перенесенням на руках, на плечах, на спині, з використанням носильних лямок і підручних засобів, на санітарних ношах. Алгоритм з надання домедичної допомоги у секторі укриття. Первинний огляд пораненого, визначення ознак життя. Переведення в стабільне положення. Накладання пов'язки на грудну клітку, голову, живот. Накладання джгута на кінцівки.

кровотечі з рані тулуба за допомогою гемостатичних засобів та кровотечі з рані кінцівки за допомогою спеціальних перев'язувальних пакетів	Зупинка кровотечі з рані тулуба за допомогою гемостатичних засобів (само- та взаємодопомога). Зупинка кровотечі з рані кінцівки за допомогою спеціальних перев'язувальних пакетів (само-та взаємодопомога).
Контроль практичних навичок	

№ з/ п	Назва розділу програми	Кількість годин
1	Розділ 1. Основи медичних знань і допомоги:	8
1. 1	<p>Тема 2. Надання домедичної допомоги при раптовій зупинці серця Особливості підтвердження зупинки серця. Алгоритм проведення серцево-легеневої реанімації. Алгоритм проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного дефібрилятора. Штучне дихання. Зовнішній масаж серця. Засоби, які використовуються при проведенні серцево-легеневої реанімації.</p> <p>Надання постраждалому стабільного положення на боці.</p>	2
1. 2	<p>Тема 3. Домедична допомога при порушенні прохідності дихальних шляхів та інших невідкладних станах Прийом Хеймліка, особливості використання.</p>	2
1. 3	<p>Тема 5. Надання домедичної допомоги при кровотечах Способи зупинки зовнішньої артеріальної, венозної і капілярної кровотечі. Зупинка артеріальної кровотечі з кінцівок і вузлової кровотечі. Місця затискання артерій. Порядок застосування джгута для зупинки крові. Тампонування ран при вузловій кровотечі. Способи самодопомоги при зовнішніх кровотечах.</p>	2
	<p>Тема 6. Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок Заходи домедичної допомоги при переломах і вивихах. Особливості накладання шин на верхню та нижню кінцівки. Особливості накладання пов'язок на рані живота. Особливості накладання пов'язок на рані грудної клітки. Особливості переміщення постраждалих з травмами.</p>	2
2	Розділ 4. Домедична допомога в бойових умовах	8
2. 1	<p>Тема 2. Надання домедичної допомоги в секторі обстрілу Алгоритм з надання домедичної допомоги у секторі обстрілу. Переведення пораненого в положення на боці (животі). Зупинка кровотечі з ран ший, тулуба, кінцівок. Зупинка кровотечі з ран верхньої та нижньої кінцівки кінцівок (взаємодопомога). Зупинка кровотечі за допомогою спеціальних джгутів (самодопомога).</p>	2
2. 2	<p>Тема 3. Надання допомоги в зоні тактичних умов Способи та правила транспортування потерпілих при різноманітних ушкодження: перенесенням на руках, на плечах, на спині, з використанням носильних лямок і підручних засобів, на санітарних ношах. Алгоритм з надання домедичної допомоги у секторі укриття. Первінний огляд пораненого, визначення ознак життя. Переведення в стабільне положення. Накладання пов'язки на грудну клітку, голову, живіт. Накладання джгута на кінцівки. Зупинка кровотечі з рані тулуба за допомогою гемостатичних засобів (само- та взаємодопомога).</p>	2

	Зупинка кровотечі з ранні кінцівки за допомогою спеціальних перев'язувальних пакетів (само-та взаємодопомога).	
3	Контроль практичних навичок	2
	Всього:	18

6. Критерії оцінювання навчальних досягнень

1. Види оцінювання.

Основними видами оцінювання є: поточне; тематичне; підсумкове за семестр, перший і другий рік навчання та навчально-польові заняття (збори).

Поточне оцінювання здійснюється на всіх етапах навчальної діяльності у формах: опитування учнів на предмет засвоєння навчального матеріалу; тестового контролю; виконання учнями нормативних прийомів і вправ, письмових робіт; створення навчальних комп'ютерних (та іншого виду) моделей бойових дій і надзвичайних ситуацій, навчальних макетів (мішеней). Необхідність поточного оцінювання визначає викладач.

Тематичне оцінювання є обов'язковим для кожного розділу, оскільки основною структурною одиницею предмета є тема. Оцінка за тему виставляється шляхом узагальнення поточних оцінок за тему з урахуванням оцінок за виконання нормативних прийомів і вправ, письмових робіт, за створені навчальні моделі (макети).

2. Індивідуальна оцінка.

(відмінно)

Студент має глибокі міцні і системні знання з теми змістового модулю, використовує наукову фізіологічну термінологію, вільно володіє понятійним апаратом. Знає основні проблеми навчальної дисципліни, її мету та завдання. Має уявлення про основні етапи та аспекти надання першої медичної допомоги у надзвичайних ситуаціях, при різноманітних ушкодженнях; має уявлення і усвідомлення про важливість вивчення дисципліни. Будує відповідь логічно, послідовно, розгорнуто, використовуючи наукову термінологію. Не допускає помилок в усній та писемній формах мовлення

(добре)

Студент має міцні ґрунтовні знання, вміє застосовувати їх на практиці, виконує практичну роботу без помилок, але може допустити неточності в формулюванні відповідей, окремі помилки при виконанні практичних робіт. Незначні мовленнєві помилки в наведених прикладах.

(добре)

Студент знає матеріал змістового модулю повністю, має практичні навички з дослідження фізіологічних функцій, недостатньо вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми.

(задовільно)

Студент знає основні теми курсу, має уявлення про організацію і використання методів і засобів в реабілітаційній роботі, при наданні першої допомоги, різних ушкоджень; але його знання мають загальний характер, іноді непідкріплені прикладами. При виконанні практичних завдань допускає помилки.

(задовільно)

Студент має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях.

(нездовільно)
з можливістю
повторного
складання

Студент має фрагментарні знання з теми модулю. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Практичні навички на рівні розпізнавання. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею

(нездовільно)
з обов'язко-
вим
повторним
вивченням
дисципліни

Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.

Виконання практичного завдання (на практичному занятті або за індивідуальним завданням)

(відмінно)	Студент виконав практичне завдання повністю, з використанням теоретичних. Вміє провести самостійний аналіз зв'язків між факторами, які впливають на виникнення захворювань людини. Здатний до успішного виконання творчих завдань.
(добре)	Студент виконав практичне завдання повністю, з опорою на теоретичні знання, але може допустити неточності, окрім помилки в аналізі системи заходів надання першої медичної допомоги, при різних ушкодженнях.
(добре)	Студент виконав практичне завдання, але може допускати помилки, недостатньо вміє самостійно мислити, виконувати творчі завдання.
(задовільно)	Студент виконав практичне завдання неповністю, продемонстрував невміння виконувати творчі завдання. Допускає істотні помилки в аналізі системи заходів надання першої медичної допомоги у надзвичайних ситуаціях, при різноманітних ушкодженнях.
(задовільно)	Студент виконав практичне завдання частково, з помилками. Аналіз системи заходів надання першої медичної допомоги у надзвичайних ситуаціях, при різноманітних ушкодженнях здійснює на побутовому рівні.
(незадовільно) з можливістю повторного складання	Студент виконав практичне завдання фрагментарно. Не володіє термінологією, оскільки понятійний аппарат не сформований
(незадовільно)) з обов'язко- вим повторним вивченням дисципліни	Студент повністю не виконав практичне завдання.

7.Науково-методичне забезпечення навчального процесу.

Науково-методичне забезпечення навчального процесу включає: державний

стандарт освіти, навчальні плани, робочу навчальну програму, підручники і навчальні посібники, тестові завдання, методичні матеріали, опорні конспекти лекцій, вказівки до виконання лабораторних робіт та самостійної роботи.

8. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі з використанням мультимедіапроектора та інших ТЗН; практичні заняття; індивідуальні заняття; виконання практичних робіт в робочих зошитах з друкованою основою під керівництвом викладача та самостійно; робота в Інтернеті; виконання ІНДЗ.

9. Методи оцінювання

В процесі навчання дисципліни “Захист України” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

поточне тестування та опитування;

директорська контрольна робота;

виконання практичних контрольних нормативів.

підсумкове тестування по кожній темі;

10. Політика навчальної дисципліни

Активна участь здобувачів освіти на практичних та лекцій занятиях під час опитування, відвідування занять, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи, заохочення здобувачів освіти до науково-дослідної роботи.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов’язковим незалежно від причини пропущеного заняття.

Під час роботи над індивідуальними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної добросердечності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними. Здобувачі освіти повинні дотримуватись Положення про академічну добросердечність у Відокремленому структурному підрозділі «Любешівський ТФК ЛНТУ»

<http://www.ltklntu.org.ua/%d0%b0%d0%ba%d0%b0%d0%b4%d0%b5%d0%bc%d1%96%d1%87%d0%bd%d0%b0-%d0%b4%d0%be%d0%b1%d1%80%d0%be%d1%87%d0%b5%d1%81%d0%bd%d1%96%d1%81%d1%82%d1%8c/>.

Для забезпечення дистанційного навчання здобувачів освіти викладач може створювати власні веб-ресурси або використовувати інші веб-ресурси та цифрові інструменти Google на свій вибір, Крім того, підсумковий семестровий контроль здобувачів освіти також може здійснюватися з має правокористанням технологій дистанційного навчання; з метою контролю виконання завдань, які виносяться на залік в дистанційній формі викладач во протягом усього заходу користуватись засобами інформаційно-комунікаційного зв'язку, які дозволяють ідентифікувати здобувача освіти (Zoom, GoogleMeet, Viber тощо.)

11. Література

- 1) І.М.Герасимів, К.О.Пашко, М.М.Фука, Ю.П.Щирба.Підручник для 10 класу Рівень стандарту.Видавництво: Тернопіль,Астон,2018р.
- 2) А.А.Гудима, І.М.Герасимів, К.О.Пашко, М.М.Фука. Захист Вітчизни.Основи медичних знань.Підручник для 10 класу Рівень стандарту.Видавництво: Тернопіль, Астон,2018р.
- 3) А.А.Гудима, К.О.Пашко, І.М.Герасимів М.М.Фука, Ю.П.Щирба.Підручник для 11 класу Рівень стандарту.Видавництво: Тернопіль,Астон,2019 р.
- 4) М.Р.Гнатюк. Підручник для 10 класу Рівень стандарту.Видавництво: Київ,Генеза,2018р
- 5) М.Р.Гнатюк. Підручник для 11 класу Рівень стандарту.Видавництво: Київ,Генеза,2019р
- 6) В.М.Лелека.Захист Вітчизни.Основи медичних знань.Підручник для 10 класу Рівень стандарту.-Нова програма